

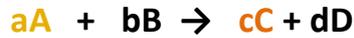
IL LINGUAGGIO DELLA CHIMICA E UNIVERSALE E INTERNAZIONALE

Srednja škola *Braća Radić* Kaštel Štafiljić- Nehaj

Ružica Budimir, dipl. ing., prof. savjetnik

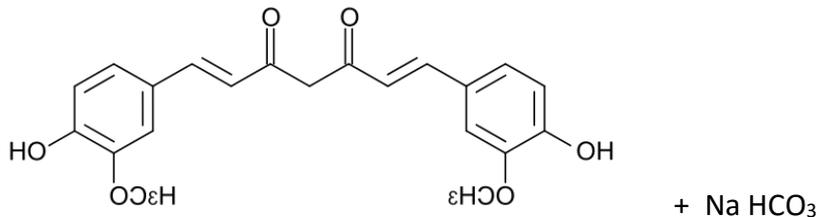
6. listopada 2016.

1. NEVIDLJIVO PISMO - ZANIMLJIVOST KEMIJSKIH REAKCIJA

PRIBOR I REAGENSI :

- staklena čašica s otopinom natrijevog hidrogenkarbonata
- (sode bikarbone) Na HCO_3
- štapići sa vatom
- list bijelog papira
- boca štrcaljka s otopinom kurkumina

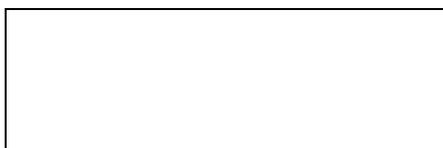
KURKUMIN

POSTUPAK :

- Štapić sa vatom uroni u čašicu u kojoj je otopina sode bikarbone Na HCO_3
- Vlažnim štapićem krupnijim tiskanim slovima visine 5-6 centimetara na bijelom papiru napiši svoje ime tiskanim slovima.
- Papir ostavi na zraku da se suši.
- Prati pripremanje otopine kurkumina u boci za raspršivanje.

TUMAČENJE POKUSA:

- Kemijska reakcija organskog spoja sa hidroksilnom skupinom trivijalnog naziva kurkumin sa natrijevim hidrogenkarbonatom.
- Poprskati papir sa imenom i objasniti reakciju.
- Na ploči napisati kemijsku jednadžbu kurkumina i natrijevih hidrogenkarbonata.
- Zaključiti koja bi to bila vrsta kemijske reakcije
- Kako se ponaša kurkumin u toj reakciji?

2. SILIKATNI VRT- LJEPOTA KEMIJSKIH REAKCIJA

PRIBOR I REAGENSI :

- staklena čašica s otopinom natrijevog silikata Na_2SiO_3 - vodeno staklo
- stalak sa epruvetama, satno staklo
- žličice, pincete
- $\text{Cu SO}_4 \times 5 \text{ H}_2\text{O}$
- $\text{Fe SO}_4 \times 7 \text{ H}_2\text{O}$
- $\text{FeCl}_3 \times 3 \text{ H}_2\text{O}$
- CaCl_2
- $\text{CoCl}_2 \times 6 \text{ H}_2\text{O}$
- $\text{Ni Cl}_2 \times 6 \text{ H}_2\text{O}$

POSTUPAK :

- Iz čaše gdje se nalazi vodeno staklo pažljivo ulij otopinu u epruvetu do oko polovine volumena epruvete.
- Žličicom ili pincetom u epruvetu ubaci **vrlo malo** 2-3 kristalića kristalića soli koje se nalaze na satnim staklima.
- Epruvetu odloži na stalak i promatraj.

KEMIJSKE JEDNADŽBE:

1. $\text{Na}_2\text{SiO}_3(l) + \text{Cu SO}_4(s) \rightarrow \text{CuSiO}_3(s) + \text{Na}_2\text{SO}_4(aq)$
2. $\text{Na}_2\text{SiO}_3(l) + \text{Fe SO}_4(s) \rightarrow \text{FeSiO}_3(s) + \text{Na}_2\text{SO}_4(aq)$
3. $3 \text{Na}_2\text{SiO}_3(l) + 2 \text{FeCl}_3(s) \rightarrow \text{Fe}_2(\text{SiO}_3)_3 + 6 \text{Na Cl}(aq)$
4. $\text{Na}_2\text{SiO}_3(l) + \text{CaCl}_2(s) \rightarrow \text{CaSiO}_3(s) + 2 \text{Na Cl}(aq)$
5. $\text{Na}_2\text{SiO}_3(l) + \text{CoCl}_2(s) \rightarrow \text{CoSiO}_3(s) + 2 \text{Na Cl}(aq)$
6. $\text{Na}_2\text{SiO}_3(l) + \text{Ni Cl}_2(s) \rightarrow \text{NiSiO}_3(s) + 2 \text{Na Cl}(aq)$

3. STEHIOMETRIJA KEMIJSKE REAKCIJE

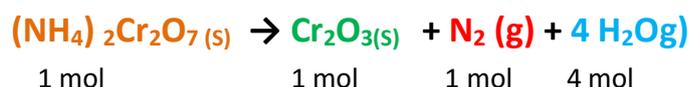
RASPAD AMONIJEVOG DIKROMATA $(\text{NH}_4)_2\text{Cr}_2\text{O}_7$

PRIBOR I REAGENSI :

- Porculanska zdjelica, žličica, šibice, $(\text{NH}_4)_2\text{Cr}_2\text{O}_7$

POSTUPAK :

- U porcelansku zdjelicu staviti na vrhu žličice amonijevog dikromata i zapaliti šibicom.
- Pažljivo promatrati

$$m((\text{NH}_4)_2\text{Cr}_2\text{O}_7) = 2,0 \text{ g}$$

$$M((\text{NH}_4)_2\text{Cr}_2\text{O}_7) = 252 \text{ g/mol}$$

$$a) m(\text{Cr}_2\text{O}_3) = ?$$

$$b) m(\text{N}_2) = ?$$

$$c) m(\text{H}_2\text{O}) = ?$$

$$d) V(\text{N}_2) = ?$$

$$e) N(\text{H}_2\text{O}) = ?$$

Izračun:

$$n((\text{NH}_4)_2\text{Cr}_2\text{O}_7) = 1 \text{ mol} \quad ; \quad n(\text{Cr}_2\text{O}_3) = 1 \text{ mol}$$

$$n((\text{NH}_4)_2\text{Cr}_2\text{O}_7) : n(\text{Cr}_2\text{O}_3) = 1:1$$

$$n((\text{NH}_4)_2\text{Cr}_2\text{O}_7) = n(\text{Cr}_2\text{O}_3)$$

$n(X) = m(X) : M(X)$	mol
$n(X) = N(X) : N_A$	mol
$n(X) = V(X) : V_m^0(X)$	mol

$$n((\text{NH}_4)_2\text{Cr}_2\text{O}_7) = m((\text{NH}_4)_2\text{Cr}_2\text{O}_7) : M((\text{NH}_4)_2\text{Cr}_2\text{O}_7)$$

$$n((\text{NH}_4)_2\text{Cr}_2\text{O}_7) = 2,0 \text{ g} : 252 \text{ g/mol}$$

$$n((\text{NH}_4)_2\text{Cr}_2\text{O}_7) = 0,0079 \text{ mol}$$

$$n(\text{Cr}_2\text{O}_3) = 0,0079 \text{ mol}$$

$$m(\text{Cr}_2\text{O}_3) = n(\text{Cr}_2\text{O}_3) \times M(\text{Cr}_2\text{O}_3)$$

$$m(\text{Cr}_2\text{O}_3) = 0,0079 \times 152 \text{ g/mol}$$

$$\underline{m(\text{Cr}_2\text{O}_3) = 1,20 \text{ g}}$$

ZA DOMAĆI RAD: izračunati !

b) $m(\text{N}_2) = ?$

c) $m(\text{H}_2\text{O}) = ?$

d) $V(\text{N}_2) = ?$

e) $N(\text{H}_2\text{O}) = ?$

R:

b) $m(\text{N}_2) = 0,22 \text{ g}$ c) $m(\text{H}_2\text{O}) = 0,57 \text{ g}$

d) $V(\text{N}_2) = 0,18 \text{ dm}^3$ e) $N(\text{H}_2\text{O}) = 4,913 \times 10^{21}$

